

Carelia 2/2014

Karjalan Sanomat
esittelee kulttuurilehti
Carelina 2. numeroa.

Poimittua

Carelia 2/2014

Vahva ja lukuisa kääntäjäjoukko oli muodostunut Petroskoissa sodanjälkeisten vuosikymmenten aikana. Progressin suomalaisen toimituksen kääntäjiä sopii sanoa tämän joukon parhaimmistoksi.

– Montako kirjaa olette yhteensä suomentanut? kysyin kerran Kolomaiselta.

– En osaa sanoa tarkkaa lukumäärää. En erehdy kun sanon että noin kolmekymmentä kirjaa, hän vastasi.

– Progress-kustantamossa ja sen suomalaisessa toimituksessa valmistettiin parhaalla tavalla laadukasta käännöskirjallisuutta, Kolomainen painottaa. – Lahjakkaita, päteviä asiantuntijoita toimi toimituksessamme ja vaatimustaso oli korkea. Työnjärjestely oli järkevää ja tehokasta. Progress-kustantamon suomalaisen toimituksen vaiheet ovat Karjalan suomalaisen kulttuurin maineikas ikimuistoinen sivu.

Armas MAŠIN

Robert Kolomaisen mestariura, s. 45

Toisin kuin Pietarissa ja Virossa Petroskoin liitto päätti jo perustamista edeltäneissä kokouksissa profiloitua inkeriläisten ohella myös Neuvostoliittoon siirtyneiden suomensuomalaisten ja Kanadan sekä amerikansuomalaisten yhdyssteeksi. Myös tavoitteissa oli eroja. Pietarin Inkerin liitossa pidettiin tärkeänä Inkerin alueellisen statuksen virallistamista, inkeriläisvanhusten tukemista sekä suomen kielen ja kulttuurin opetuksen aloittamista. Karjalan suomalaisten liitto korosti jo olemassa olevan kansallisen infrastruktuurin (lehdet, radio, TV, teatteri, suomen kielen opetus kouluissa ja yliopistossa) ja Suomen suhteiden kehittämisen sekä nuorisotyön tärkeyttä.

Santeri PAKKANEN

Inkerin numero kohahdutti
27 vuotta sitten, s. 54

Rauniot osaavat puhua, on tapa sanoa. Tulemajärven rautatehtaan muurien kanssa voi olla juttusilla. Mitä kysyisimme vanhalta rautatehtaalta? Miksi sulattamon ikä oli kovin lyhyt aikoinaan? Mitä sen tarina opettaisi meille nykyihmisille? Voitaissiinko vanhan tehtaan rauniot kunnostaa museoksi? Miten ne saataisiin kiinnostavaksi toimivaksi kulttuuri- ja matkailukohteeksi?

Mihail GOLDENBERG

Keskustelu Tulemajärven rautatehtaan muurien kanssa, s. 74

Nuoret petroskoilaiset esittivät Ja ilta oli rauhaista -näytelmää Saksassa Tübingenin kaupunginteatterissa viime heinäkuussa. Esitykset olivat osa laajaa kulttuuriohjelmaa Petroskoin ja Tübingenin välisten ystävyyskaupunkisuhteiden 25-vuotispäivän kunniaksi.

Anna ZAVJALOVA

Karjalan kansallisen teatterin nuorta intoa, s. 83

Häntä tai juuri ketään muutakaan petroskoilaista ulkomaisten elintarvikkeiden tuontikielto ei kuitenkaan tunnu hetkauttavan. Ihan sama, he sanovat. Ja miksi hetkauttaisikaan? Ainakin Karjalassa venäläinen keittiö on voimissaan ja ruokalajit valmistuvat ilman mozzarella tai mascarponea.

Venäjän asettaman tuontikiellon tarkoituksena tuskin on hankaloittaa oman maan kansalaisten elämää.

Jenni JESKANEN

Viimeinen pala tiramisukakkua – elämää tuontikiellon alla Petroskoissa, s. 100

Hyvä naapuruus on pysyvä arvo

Koti-Karjalan elämä ja oma suomalaisuutemme ovat tärkeimmällä sijalla kulttuurilehti Carelian aihepiirissä – näin myös tuoreessa numerossa, joka ilmestyi hiljan.

Suomen naapuruus tuntuu monella tavalla Karjalan tasavallan nykyelämässä. *Hyvä naapuruus on pysyvä arvo*, päätoimittaja **Armas Mašin** painottaa kirjoittamassaan pääkirjoituksessa. ”Venäjällä arvostetaan hyvää naapuruutta kotimaan ja Suomen välillä”, pääkirjoituksessa todetaan. ”Karjalassa toivotaan, että Karjalan tasavalta ja Suomi kehittävät edelleen molemminpuolisesti hyvää yhteistyötä eri aloilla” hetkellisistä suhdanteista huolimatta, päätoimittaja korostaa.

Kulttuurilehti Carelia edistää hyvää naapuruutta ja matkailua esittelemällä Karjalan eri kaupunkeja ja piirejä jatkossa. ”Mahdollisuutemme lisääntyvät, kun Carelian verkkosivut käynnistetään ensi vuoteen mennessä”, Armas Mašin lupaa.

Kaksi runosikermää löytyy tuoreen Carelian runopalstalta. Toinen sikermä on Tohmajärvellä asuvalta **Martin Staffanilta** ja toinen **Reijo Takalalta** (1931-1989). Petroskoilainen Reijo Takala oli Carelian ystävänä ja avustajana. Joulukuun 19. päivänä 2014 tulee kuluneeksi 25 vuotta hänen kuolemaansa. Kirjallisuudentutkija **Natalia Tšikina** käsittelee *Reijo Takalan runojen kalevalaisia motiiveja* kirjoituksessaan, joka on julkaistu Muisto-palstalla.

Petroskoilaisen kirjailijan **Nadežda Vasiljevan** pienoisoromaani **Siinain vuorten itku** (suomentanut **Kristiina Lehmus**) on Carelian proosaa tällä kertaa.

Kaksi kirjoitusta löytyy Henkilökuvia-palstalta. Petroskoilainen **Rudolf Toivonen** on kertonut vienankarjalaisesta naisesta, Odessan kaupungissa asuvasta **Maria Savinovasta** kuvauksessaan *Suomen valkoisen*

Laulujeni ranta

*Pirttilahteen palaan jälleen,
läpi hiljaisuuden öisen
kuulen yllä Kuittijärven
kuulut laulut Väinämöisen.*

*Siellä palaa Pohjantähti,
etten joutuis harhaan tieltä.
Sieltä maailmalle lähti,
alun lauluni sai sieltä.*

*Siellä Jouki Hämmäläinen
kotitalon kynnyksellä
lauoi laulun helkkyväisen.
Värähteli ääni hellä.*

*Vaari kanteletta soitti,
helisytti herkkää kieltä,
siellä kaunis päivä koitti
ilahduttain lapsen mieltä.*

*Siellä laulu herää eloon,
mulle uutta voimaa antaa.
Sinne soudan, sinne melon
kohti laulujeni rantaa.*

Reijo TAKALA
s. 11

”Mahdollisuutemme lisääntyvät, kun Carelian verkkosivut käynnistetään ensi vuodenvaihtoon mennessä.

ruusun kunniamerkin ritari asuu Mustanmeren rantamilla. Viime huhtikuussa 90 vuotta täyttänyt Maria Savinova on edistänyt merkittävästi Odessan ja Oulun välisiä ystävyyskaupunkisuhteita vuodesta 1957 lähtien.

Carelina päätoimittajana pitkään toiminut **Robert Kolomainen** täyttää 70 vuotta 11. marraskuuta 2014. Hänet tunnetaan merkittävänä kääntäjänä, toimittajana ja suomalaisuuden puolestapuhujana. Armas Mašin kertoo hänestä ja hänen elämäntyöstään *Robert Kolomaisen mestariura* -nimisessä kuvauksessa.

Karjalan suomalaisten Inkeri-liiton perustamisen 25-vuotispäivää vietetään 6. joulukuuta.

Pääni huuhtelua

*Kierrän tätä ajatukseni korkkia naukahtelevasti änähtäen orjuuttaan
pidän pelinsäännöistä kiinni
kulutan tai olen kuluttamatta
osaanko elää vinkumatta viimeistä
huuhtelen kun huuteluttaa
systeemi vartioi ajatukseni kulkua
olen merkitty mies ja runoilija
helvetin hyvä olen satuilemaan
ilmasta nappaan tämän runon
luulisi lentokapteenia ottavan ohimoon
mutta taivas kiertää minua
olen korkeudeton matkalainen
sulkeudun lyyrikon lyytiin
vaivun Karjalan korpitranssiin
mutkat tietävät sen
olen saapunut pitkältä matkalta
kotiin, kotiini Karjalaan.*

Martin STAFFAN
s. 5

kuuta 2014. Kolme Carelian kirjoitusta käsittelee Karjalan Inkeri-liiton synty- ja toimintavaiheita. Niitä ovat **Toivo Flinkin Inkerin teemanumeron syntytaustoja**, **Santeri Pakkanen Inkerin numero kohahdutti 27 vuotta sitten** ja **Irina Kolomaisen Sydämen kyllyydestä laulu kumpuaa**. Suomessa asuvat Flink ja Pakkanen olivat pohjustamassa ja perustamassa Karjalan Inkeri-liittoa Petroskoissa 1980-luvun lopulla. Irina Kolomainen on tarmokas Karjalan Inkeri-liiton johtokunnan jäsen, joka laulaa Inkeri-kuorossa.

Carelina värikuvaliite esittelee kahta merkittävää Karjalan nähtävyyttä. Toinen niistä on maailmankuulu Kižin saaren ulkoilmamuseo ja toinen hiljan perustettu Tulemajärven malmipuisto. **Anna Tarzalaisen** reportaasi *Kižin pääkirkko juhli 300-vuotispäiväänsä* ja **Mihail Goldenbergin** essee *Keskustelu Tulemajärven rautatehtaan muurien kanssa* on julkaistu Esseitä ja kuvauksia -palstalla. Samalta palstalta löytyy **Anna Zavjalovan** kirjoitus *Karjalan kansallisen teatterin nuorta intoa*, jossa esitellään teatterin nuoria näyttelijöitä. Kaikki he ovat lukeneet suomen kieltä.

Karjalan suomenkielisen kirjallisuuden vaiheita on Natalia Tšikinan kirjoitus, joka on julkaistu Kirjallisuus ja taide -palstalla.

Ukrainan kriisi ja sen seuraukset ovat kuuma aihe nykyisin. Kolme Ajan hermolla -palstan kirjoitusta käsittelee kriisin seurauksia. Niitä ovat **Pentti Väistön Ukrainan pakolaiset turvaan Karjalaan**, **Jenni Jeskanen Viimeinen pala tiramisukakkua – elämää tuontikiellon alla Petroskoissa** ja **Margarita Ivanovan Tuontikielto taloustieteilijän silmin**. Pentti Väistö ja Jenni Jeskanen ovat suomalaisia toimittajia, ja Margarita Ivanova petroskoilainen toimittaja.

Kesäkuun 15. päivänä 2014 tuli kuluneeksi sata vuotta **Juri Andropovin** syntymästä. Upea isokokoinen kirja *Andropov. Karjala. 1940 -1951...* ilmestyi Petroskoissa näissä merkeissä. Kirjaesittelyn *Kirjan sankareina Juri Andropov, hänen aikansa ja Karjala* on kirjoittanut Armas Mašin.

Urheilu- ja kulttuurikeskus on valmistunut Nuosjärven kylään on **Olga Smotrovan** kirjoitus Eri puolilta Karjalaa -palstalta.

Marja Ikonen

Näkyjä

*Puhutaan haltioista
varjoista vapaudutaan
mutta minä
en ole ennustaja
roiskautan löylyä
lisää
totuus aukaisee
varjonsa
hatuttaa tämä
onneton maailma
mutta minä
olen onnellinen
runoilija.*

Martin STAFFAN
s. 6